

Az „UNICEF Gyerekbarát Település” program pályázat indikátorai

I. A pályázó önkormányzat adatai

- neve
- címe
- elérhetősége
- településméret
- játszóterek, kültéri játék-kikapcsolódási lehetőségek helyszíneinek száma

II. A település gyermekekre vonatkozó adatai (adott évben) a következő lebontásban:

- A településen élő 18 év alatti gyermekek száma (és a teljes települési lakosságon belüli arányuk)
- A településen élő nemzetiséghez tartozó gyermekek száma (és a teljes települési lakosságon belüli arányuk)
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya a gyermekek között
- A településen valamilyen fogyatékosággal élő gyermekek száma
- A gyermekjóléti szolgáltatásokat (alap-, és szakellátást) igénybe vevők száma, a védelembe vett gyermekek száma;
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) fogalma szerinti „veszélyeztetett gyermekek” száma
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma (valamilyen az Sztv-ben és a Gyvt-ben nevesítetteken kívül, a gyermekeknek szóló helyi pénzübeli támogatásban részesülők száma)
- A 18 év alatti személyek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma
- Az óvodai férőhelyek száma (és a nevelésben részesülő gyerekek száma)
- Az iskolai férőhelyek száma (és az oktatásban részesülő gyerekek száma; az iskolát kezdő gyerekek száma és annak száma, hány gyerek fejezte be az iskolát és hányadik osztály után; a 16. életévet betöltött, de iskolába nem járó gyermekek száma)
- A gyerekekkel foglalkozó szakemberek (pedagógus, gyermekorvos, házi gyermekorvos, védőnő, iskolapszichológus, más gyermekvédelmi szakember, stb.) létszáma (és az egy szakemberre eső gyermekek száma)
- A gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének bemutatása, jelzések száma/aktuális év, gyermekbántalmazásra vonatkozó esetszám, kapcsolódó esetkonferenciák száma
- A 16-18 évesek között a közfoglalkoztatásban részt vevő vagy más formában munkát vállaló gyermekek száma

III. A pályázó önkormányzat részéről az alábbi követelményeknek kell megfelelni (hivatalos dokumentumokkal alátámasztva):

A településen

- nincs a társadalmi felzárkózást és együttműködést, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek esélyteremtését szolgáló formában történő oktatási-képzési rendszerrel ellentétes modell;
- a kötelező törvényi minimumon túl, az arra rászoruló gyermekek számára a rendszeres étkeztetés biztosított, valamint az oktatásban való részvételhez szükséges eszközök biztosítottak (pl. tankönyv, tanszer, beiskolázás támogatása);
- a fogyatékossgal élő gyermekek számára az akadálymentesítés megoldott;
- hozzáférhető a 0-3 éves gyerekek korai fejlesztésének intézményrendszere;
- hozzáférhető a 3-6 éves korú gyermekek számára az óvodai nevelés;
- valamennyi gyermek számára hozzáférhető a gyermekjóléti szolgáltatások;
- a gyerekbántalmazás megelőzése, felismerése és megfelelő kezelése érdekében, valamint a szülők támogatása-felvilágosítása ügyében történtek intézkedések, kampányok, programok.

IV. Gyermekek aktív és tényleges részvételének biztosítása

- Működik diákönkormányzat és/vagy más, a gyermekek – az őket érintő önkormányzati és más döntések meghozatalában való – aktív részvételét biztosító fórum, mechanizmus, amelynek keretében a gyermekek elmondhatják véleményüket, meghallgatják őket és visszajelzést kapnak az önkormányzat részéről.
(Például: Milyen mechanizmus útján kezdeményezhető a gyermekek nagyobb csoportját érintő döntés az önkormányzatnál a gyermekek részéről.)

- Gyermek-ifjúsági közösségi terek léte; rendszeres, a településen lakó valamennyi gyermek számára elérhető közösségi programok szervezése.

(Ténylegesen működik-e a településen közösségi tér - ifjúsági közösségi ház, amelyet a fiatalok ingyenesen használhatnak hétköznapokon, hétvégeken egyaránt. Amennyiben igen, kérjük csatolni az alábbi dokumentumokat:

- *annak igazolását, hogy heti rendszerességgel ténylegesen mennyien veszik igénybe a közösségi teret (nyilatkozat, jelenléti ív),*
- *a közösségi tér éves költségvetését,*
- *a közösségi tér munkatársainak számát.)*

- A részvétel biztosítása, amely sokféle egyéb formát is ölthet helyi szinten: például be lehet vonni a gyermekeket a játszóterek, közintézmények megtervezésébe, a közösségi szolgáltatások fejlesztését célzó projektekbe, a közlekedéstervezésbe; különböző módokon és fórumokon szorgalmazni lehet véleményük tiszteletben tartását a közvélemény, a szülők és a velük kapcsolatba kerülő szakemberek irányába, stb.

- Az önkormányzat megvalósított az elmúlt 1 évben gyermekekről és a gyermekeknek, családoknak szóló rendezvényeket a településen? Amennyiben igen, kérjük felsorolni a rendezvények elnevezését, tárgyát, az esemény(ek)en résztvevők számát.

- A települési önkormányzat tájékoztatja a 18 év alatti lakosságot a részvétel/véleményük meghallgatásának lehetőségeiről (Kérjük, részletezzék ennek módját és gyakoriságát).
- A települési önkormányzat „szakértő gyerek csoport” felállítását vállalja a Gyerekbarát Településekért Cselekvési Tervben meghatározottak szerint.
- Információs anyagok állnak rendelkezésre a gyermekek/ fiatalok tájékoztatására a településen. (Kérjük, részletezzék ennek módját, témáit, gyakoriságát). Például a következő témákban:
 - Egészségügyi kérdések, egészséges táplálkozás, védőoltások
 - Mozgás, sport
 - Gyerekpszichológia
 - Szexedukáció, családtervezés
 - Bántalmazás
 - Drog, dohányzás, alkohol
 - Gyermekjogok
 - Egyéb
- A valamilyen szempontból kisebbségi csoportokhoz (pl. fogyatékossgal élő, nemzetiségi csoporthoz tartozó gyermekek, stb.) tartozó gyermekek számára programok működtetése. (Kérjük, részletezzék, hogyan történik közösségi-társadalmi életbe és a róluk szóló döntéshozatali folyamatokba való bevonásuk.)

V. A pályázó önkormányzat részéről továbbá a következőket szükséges teljesíteni, illetve vállalni (amennyiben a felsorolt intézkedések, programok a közeljövőben valósulnak meg, szükséges az önkormányzat vagy az adott intézmény döntési joggal bíró vezetése vonatkozó határozatának, döntésének bemutatása):

- **Gyerekbarát helyi szintű jogalkotás.**
- **Településszintű gyermekjogi stratégia kidolgozásának vállalása.** *(Ki kell dolgozni a Gyermekjogi egyezmény alapján, a településen élő fiatalok bevonásával egy helyi gyermekjóléti-gyermekjogi stratégiát.)*
- **A döntések hatásvizsgálata a gyermekek szempontjából, és annak vállalása, hogy évente legalább egyszer nyilvános tájékoztatást nyújt a település gyermekeinek általános helyzetéről.** *(A nyilvános tájékoztatásra sor kerülhet a képviselő-testület ülésén, vagy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. § szerinti helyi szociálpolitikai kerekasztal ülésén, vagy nyílt lakossági fórumon.)*
- **Gyerekbarát költségvetés.** *(A települési önkormányzat költségvetési tervezésében a gyerekekre vonatkozó támogatások összegének mértéke, különösen*

a hátrányos helyzetű gyerekek ellátására vonatkozóan (és a teljes költségvetéshez képesti aránya), Idetartozik a gyermekközpontú költségvetési tervezés is: Átlátható-e a település költségvetési folyamata és tartalmaz-e konzultációt a fiatalokkal? A költségvetés tervezése, elkészítése és közzététele során rámutatnak-e a gyermekekhez köthető forrásokra a különböző (pl. szociális, oktatási, sport, egészségügyi) területeken?

- Annak bemutatása, hogy milyen gyermekeket érintő többletfeladatot vállal az önkormányzat, ami nem tartozik a kötelező feladatai körébe.

- A törvényben előírt, célzott állami támogatásokon felül, az önkormányzat által a gyermekekre fordított támogatások összege (és ennek a teljes költségvetésen belüli aránya)

- Van-e a költségvetésben elkülönítve olyan forrás, amelynek felhasználásáról a fiatalok kezdeményezésére és/vagy az aktív részvételüket biztosító fórum bevonásával döntenek?)

- **A gyermekek jogainak tudatosítása oktatási vagy egyéb, szemléletformáló programok útján.** (Például: Az iskola tanrendjében, éves programjában a gyermekjogok témája megjelenik; A gyerekekkel foglalkozó szakemberek továbbképzési lehetőségei, programjai között szerepel a gyermekjogok témája; Az óvodai nevelés keretében a gyermekjogok témájának megjelenése; A környezettudatosságra nevelés megjelenése az oktatási intézményen belül és kívül.)
- **Vállalkozások ösztönzése a gyermekek jólléte, védelme vagy jogaik érvényesítése érdekében indított közösségi felelősségvállalási programok fejlesztésére, megvalósítására.** (Helyi vállalkozások gyermekbarát tevékenysége, aktív szerepvállalása a település gyermekközpontú fejlesztésében és ennek önkormányzati ösztönzése)
- **A gyermekbarát közigazgatási-igazságügyi intézményrendszer** hivatali környezetének és eljárásrendjének bemutatása.
- **Elköteleződés arra vonatkozóan, hogy a jó gyakorlatokat megosztja a kistérségében** (kapcsolattartás, hálózatépítés) és ösztönzi a programban való részvételüket.

VI. Többletpontok

- 1. Olyan jó gyakorlatok bemutatása, amelyek önkéntességgel, közös összefogással, vagy az adott település fiatal (18 év alatti) lakossága kezdeményezéséből, illetve bevonásával valósítják meg a pályázati célokat (a gyermekek közösségi-társadalmi életben való aktív részvételét, véleménynyilvánítását, szemléletfejlesztését, jogtudatosítását stb.).**

(Például: a gyermekek bevonása, véleményük kifejezésének biztosítása videóüzenetek, fotó-, rajz-, esszépályázat formájában, kérdőívekkel történő közvélemény-kutatás, gyerekfórum szervezése, stb.)

- 2. A pályázó önkormányzat minden olyan, fenti kritériumokon túlmutató egyéb programról, projektről, intézkedésről, együttműködésről beszámolhat, amely az „UNICEF Gyerekbarát Település” program minél teljesebb megvalósulását segíti. (Például: a településen működő sportegyesület etikai kódexében a gyermekjogok megjelennek.)**